

ників відповідних органів влади та місцевого самоврядування, адміністраторів та менеджерів закладів охорони здоров'я, медичних працівників, представників фінансових та податкових органів, від яких залежить можливість прийняття необхідних узгоджень мультисекторальних політичних та управлінських рішень. Ці знання необхідно поширювати і серед населення в цілому, адже маючи такі знання, воно може впливати на свої виборних представників та вимагати від них, наприклад, проведення відповідних рішень щодо автономізації комунальних медичних закладів через місцеві ради.

IV. Висновки

Обґрунтована розробка та практична реалізація державної політики України в галузі охорони здоров'я стануть можливими за умови перебудови системи організації надання медичної допомоги, яка заснована на єдиній правовій, соціально-економічній, технологічній, матеріально-технічній та інформаційній базі, що забезпечує доступність, якість та ефективність кваліфікованої допомоги населенню держави, яка об'єднує всі медичні ресурси спільним управлінням та визначеними механізмами фінансування, місією якої є реалізація державної політики в галузі охорони здоров'я.

Виконання комплексу перелічених загальнодержавних і галузевих заходів з використанням запропонованої інформаційно-аналітичної моделі дасть змогу у повному обсязі реалізувати державну політику України в галузі охорони здоров'я, досягти світових ста-

ндартів у рівнях фізичного, психічного і соціального благополуччя нашого суспільства.

Основними складовими інформаційно-аналітичної моделі з формування та реалізації державної політики в галузі охорони здоров'я є такі: комплексний аналіз показників фізичного та психічного здоров'я населення; регіональні особливості території України; можливості ресурсного (передусім фінансового та кадрового) забезпечення; належне правове регулювання медичної діяльності; результати наукових досліджень цієї проблеми; активна участь громадських організацій у формуванні та експертизі державної політики; врахування результатів, виконання відповідних державних цільових програм задля покращення здоров'я народу; використання зарубіжного досвіду з формування та реалізації державної політики в галузі охорони здоров'я.

Література

1. Кризина Н.П. Про невідкладні заходи щодо реформування системи охорони здоров'я населення України / Н.П. Кризина // Зб. наук. пр. НАДУ. – К., 2006. – Вип. 1. – С. 305–313.
2. Радиш Я. Проблеми державного управління охороною здоров'я України / Я. Радиш, В. Леха, С. Крюков // Вісник НАДУ. – 2004. – № 2. – С. 182–188.
3. Солоненко Н. Міжнародні тенденції державної політики та управління реформуванням у галузі охорони здоров'я / Н. Солоненко, І. Солоненко // Вісник УАДУ. – 2001. – № 1. – С. 187–194.

УДК 35.01

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Бовдуй С.С.

Державний проектний інститут "Укрміськбудпроект", м. Харків

Annotation

In the article current state approaches to the administration of housing and communal economy are examined and necessity of application of the offered steps of public policy of reformation of ZHKG of Ukraine is grounded

Анотація

У статті досліджено сучасні підходи держави до управління житлово-комунальним господарством та обґрунтовано необхідність застосування пропозованих кроків державної політики реформування ЖКГ України.

Ключові слова

Державне управління, житлово-комунальне господарство, реформування.

I. Вступ

Соціально-економічний розвиток будь-якої країни визначається багатьма факторами, у тому числі територіальним розвитком її регіонів. Важливе місце при цьому відводиться житлово-комунальній сфері, розвиток якої, як і всієї соціальної сфери, підпорядковується головній меті – найбільш повному задоволенню потреб суспільства, що постійно зростають. Чим вищими є темпи соціального розвитку, тим динамічніше змінюються людські потреби, структура життєвих благ, покликаних їх задовольняти та забезпечувати [6].

Житлово-комунальне господарство (далі – ЖКГ) – це галузь народного господарства країни, результати діяльності якої значною мірою визначають соціально-економічні по-

казники розвитку суспільства. В сучасних умовах реформування економіки забезпечення ефективного функціонування ЖКГ стає одним із ключових аспектів трансформування національної економіки.

Ринок житла та житлово-комунальних послуг є складною соціально-економічною системою, яка включає як ринки природних монополій (тепло-, водопостачання та водовідведення), що потребують запровадження відповідного державного регулювання, так і потенційно конкурентні ринки обслуговування (утримання та ремонту житла, вивозу сміття, благоустрою тощо), які на сьогодні є штучно монополізованими. Ті та інші не відповідають очікуванням людини ані щодо кількості та якості надаваних послуг, ані щодо їх вартості, ані щодо можливості обрати ці послуги відповідно до існуючих у споживачів потреб. Людина, яка не задоволена умовами проживання, не забезпечена належним опаленням, отримує воду за графіком, не впевнена у якості питної води – не може нормально працювати, ефективно використовуючи свій потенціал.

Недосконалість системи управління житлово-комунальним господарством в Україні, недостатні темпи реформування призвели до того, що підприємства галузі неспроможні ефективно працювати в ринкових умовах і надавати споживачам послуги належних рівня та якості.

Управлінська ціль розвитку галузі ЖКГ полягає у створенні належних умов для реалізації державної політики у пріоритетних напрямках розвитку сфери житлово-комунального господарства, концентрації на них фінансових, матеріальних та інших ресурсів, виробничого і наукового потенціалу, а також координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, постачальників, споживачів послуг, які формують та використовують основні фонди ЖКГ України [4].

Сучасні умови господарювання потребують нових підходів до аналізу кількісно-якісного стану ЖКГ. Необхідні обґрунтування пріоритетних напрямів розвитку галузі, науково-методичне забезпечення формування регіональних програм розвитку ЖКГ. Нині очевидно стає необхідність прийняття радикальних рішень, що дали б змогу зберегти соціально прийнятний рівень навантаження на бюджети домогосподарств з боку житлово-комунальних тарифів і водночас забезпечити належну якість надання послуг та запобігання фізичному руйнуванню інфраструктури ЖКГ, що зростає.

Важливість вирішення цих питань зумовлює актуальність дослідження зазначених проблем на державному та місцевому рівнях як у теоретичному, так і практичному аспектах.

Попри наявність численних публікацій з питань розвитку галузі житлово-комунального господарства, її санації, антикризового управління, недостатньо приділено увагу вивченню особливостей державного регулювання процесів реформування підприємств ЖКГ. До сьогодні ведуться наукові суперечки щодо підходів держави до регулювання цих процесів. Питанню державного управління житлово-комунальним господарством присвячені наукові дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних учених. Вагомий внесок у розвиток цієї проблеми зробили: В. Бабич, А. Безлюдов, Б. Данилишин, О. Дацій, І. Дроган, Т. Качала, Т. Осипенко, В. Письмаченко, В. Чиркін, А. Шевська та ін.

II. Постановка завдання

Метою статті є аналіз сучасного стану житлово-комунального господарства України, теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо державної політики реформування галузі, виходячи із пріоритетів стратегічного і соціально-економічного розвитку країни.

III. Результати

Соціальне і політичне значення питань житлово-комунальної сфери неможливо переоцінити. Із цими питаннями будь-який громадянин стикається щодня. Загальновідомо, що стан житла, у тому числі під'їздів, дворів та вулиць, температура батарей опалення і чистота водопровідної води являють собою один з основних показників якості життя, відношення плати за ці послуги до власних доходів – до рівня життя, а можливість впливу на зміни ситуації в ЖКГ – рівня реальної свободи. Ступінь задоволеності населення станом житлово-комунального обслуговування є оцінкою діяльності влади та органів місцевого самоврядування. З огляду на це, реформування галузі має здійснюватися дуже виважено й обережно та враховувати громадську думку, що домінує.

Аналізуючи сформовану ситуацію в ЖКГ України, варто зазначити про незадоволеність всіх учасників економічних відносин у цій галузі. Споживачі послуг і підприємства не задоволені якістю: безперервністю, дотриманням температурного й санітарного режимів та інші, що призводить до величезних сум неплатежів населення, боргів бюджетних організацій і підприємств. Це, у свою чергу, спричиняє значне відставання доходів підприємств і організацій галузі від експлуатаційних витрат, що позбавляє можливості розвивати виробництво, поповнювати оборотні кошти, обновляти основні фонди. Внаслідок цього на підприємствах галузі функціонує значна частина морально застарілого й фізично зношеного устаткування (котли, насоси, інженерні мережі тощо), заміна яких могла б значною мірою сприяти зменшенню вартості житлово-

комунальних послуг і економії енергоресурсів [2].

В ЖКГ України на сучасному етапі спостерігається поєднання проблем економічного, організаційного та технологічного походження. Ключовими проблемами вітчизняного ЖКГ вважають:

- низьку якість житлово-комунальних послуг;
- високий ступінь регіональної диференціації стану забезпеченості та якості надання житлово-комунальних послуг;
- зношеність основних фондів галузі, застарілість технологій і, як наслідок, значні витрати (води, теплової енергії тощо) та низька енергоефективність (близько 70% житлового фонду збудовано до 1970 р., зношеність основних фондів перевищує 60%, енергоємність послуг у 2,5–3 рази перевищує показники європейських держав; якщо на початку 1990-х рр. у середньому в Україні на 100 км комунальних мереж припадало 30–40 аварій, то останніми роками цей показник сягнув 180 аварій на 100 км водопроводу та 10–20 – на 100 км мереж тепlopостачання);
- невідповідність наявних інфраструктурних потужностей вимогам та потребам, що зростають;
- високий рівень монополізації сфери надання житлово-комунальних послуг та слабкий розвиток конкуренції у цьому секторі;
- недосконалість нормативно-правового регулювання діяльності галузі, насамперед, у сфері диверсифікації постачальників послуг;
- непрозорість формування цін/тарифів за послуги та поточної діяльності підприємств ЖКГ;
- неефективну систему управління, злиття замовника і підрядника і водночас розрив між споживачем і замовником послуг;
- незавершеність приватизації житлового фонду у частині асоціювання власників житла у багатоквартирних будинках в об'єднання співвласників (ОСББ);
- хронічне фінансове недоотримання.

Значний запас міцності житлово-комунальної інфраструктури, закладений у минулому, вже вичерпано, впродовж останніх двох десятиліть галузь не оновлювалася. Існуючий стан ЖКГ України є результатом постійного зниження обсягів інвестицій, вкладених у цю сферу. Проблеми житлово-комунального сектора реально загрожують національній безпеці.

Початок перетворень у галузі, труднощі й помилки початкового етапу житлово-комунальної реформи дають змогу сформулювати ряд принципів, які сприятимуть підвищенню ефективності заходів реформи [3]:

1. Здійснення житлово-комунальної реформи має відбуватися комплексно. Із двох основних завдань реформи – перехід до самофінансування ЖКГ за рахунок підвищення частки платежів населення в його фінансування і підвищення ефективності розвитку цієї сфери за рахунок її включення в ринкові відносини – пріоритет надається, на жаль, розв'язанню першого завдання. Розрив у їхньому вирішенні може призвести до дискредитації самої ідеї реформи.

2. Принцип самофінансування ЖКГ. Головна мета реформи полягає в тому, щоб включити житлово-комунальні послуги в ринкову сферу: послуги виробників мають оплачувати самі споживачі з урахуванням кількості і якості використаних послуг. Це дасть змогу звільнити бюджетні кошти і запобігти перетворенню міських бюджетів у бюджети ЖКГ.

3. Принцип соціальних гарантій. Житлово-комунальна реформа є складовою соціальної політики, тому вона має відповідати таким вимогам: витрати не повинні перевищувати певної частки загального сукупного доходу родини; високоприбуткові групи населення мають оплачувати витрати на утримання свого житла повністю, населення з низькими доходами – одержувати компенсацію для відшкодування витрат на оплату соціальної норми житлово-комунальних послуг.

4. Принцип державного й суспільного контролю. Здійснення реформи ЖКГ має бути взяте під контроль. Об'єктом контролю повинні стати якість житлово-комунальних послуг і об'єктивність витрат ЖКГ, пропонуваних до оплати.

Для цього на державному рівні та на місцях створено спеціальні служби. Державний нагляд і контроль за використанням та утриманням житлового фонду та об'єктів комунального господарства здійснюються державною житлово-комунальною інспекцією. Державна житлово-комунальна інспекція має центральний і територіальні органи, які утворюють єдину систему державного контролю за додержанням центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами вимог щодо забезпечення належного технічного стану житлового фонду, надання населенню житлово-комунальних послуг відповідно до вимог нормативно-правових актів, цільового використання, належного обслуговування та ремонту житлового фонду, об'єктів комунального господарства.

Крім того, необхідно вдосконалювати роботу антимонопольних служб та їхній контроль за встановленням комунальних тарифів шляхом оцінювання об'єктивності витрат підприємств – природних монополістів при формуванні цін, а також шляхом пере-

ходу на договірні відносини, у тому числі які укладаються на контрактній основі. У цьому напрямі розпочала свою роботу Національна комісія регулювання на ринку комунальних послуг. Важливою умовою успішної реалізації житлово-комунальної реформи є також громадський контроль з боку населення, його активна участь у захисті прав споживачів житлово-комунальних послуг. Досвід інших країн показує, що цю функцію можуть виконати товариства власників квартир (кондомініуми).

5. Розвиток конкурентного середовища на основі демонополізації галузі. Високий ступінь монополізації та відсутність конкуренції в сфері ЖКГ призвели до того, що тарифи на житлово-комунальні послуги завищені при низькій якості самих послуг. Для створення конкурентного середовища в ЖКГ необхідно виділити реальні напрями, де можуть з'явитися підприємства-конкуренти, й організувати на початковому етапі їхню підтримку. До таких напрямів відносяться прибирання вулиць, ремонт будинків, вивіз побутових відходів і ремонт мереж. Розвитку конкурентоспроможного середовища сприяють лібералізація доступу до виробництва послуг, проведення конкурсних торгів на одержання права на обслуговування.

Управління і реформування житлово-комунального господарства на сучасному етапі розвитку народного господарства України має ґрунтуватися на обліку регіональних особливостей економічних відносин областей держави. У ЖКГ України склалася критична ситуація, і виправити її може тільки відтворювальний підхід до державного управління житлово-комунальним господарством.

Вибір стратегії розвитку житлово-комунального господарства на перспективу має ґрунтуватись на таких вихідних положеннях:

- визнання багатоваріантності і навіть альтернативності можливих стратегічних напрямів розвитку;
- забезпечення їх узгодженості з основними напрямами державної регіональної економічної політики, концепцією трансформаційних перетворень у державі, інвестиційними ресурсами та кредитними вкладеннями;
- високий рівень комплексності галузі;
- різноманіття форм підпорядкованості у територіальному розрізі;
- багатоланковість структури;
- специфічність критеріїв оцінювання ефективності;
- висока залежність виробничої структури та організації управління від розмірів господарства;
- стохастичний характер процесів, що відбуваються у цій сфері господарювання [5].

Основними пріоритетами розвитку житлово-комунального господарства України є:

- 1) вдосконалення нормативно-правової бази;
- 2) вдосконалення системи управління в галузі з урахуванням ринкових відносин;
- 3) фінансова стабілізація галузі;
- 4) технічне переоснащення ЖКГ.

Реформування житлово-комунального господарства потребує не тільки координації зусиль багатьох міністерств та відомств, а й перенесення центру ваги реалізації проблем на місце. У зв'язку із цим великого значення набуває діяльність органів місцевого самоврядування, які мають значні повноваження у галузі житлово-комунального господарства.

Чинна система управління є архаїчною, орієнтованою на дотаційні схеми фінансування і планово-витратні методи господарювання. Відсутність самостійності не стимулює низові базові підприємства галузі до підвищення ефективності діяльності і пошуку прогресивних методів господарювання. З іншого боку, розпорошеність і громіздкість управління галуззю не відповідають інтересам справи, значно знижує оперативність прийняття управлінських рішень.

Для підвищення ефективності розвитку ЖКГ необхідно:

- враховуючи позитивний досвід провідних країн світу, звільнити від оподаткування прибуток підприємств, спрямований на впровадження ресурсо- та енергоощадних інновацій;
- залучати ресурси приватного сектора, що може бути одним із найефективніших шляхів покращення діяльності житлово-комунального господарства.

Чіткі і прозорі правила гри, встановлені державою, є передумовою для забезпечення позитивного ефекту від залучення капіталу приватного сектора.

У більшості зарубіжних країн відбувається загальне "розчарування" державним сектором у комунальній галузі. Проте це не означає, що роль держави або органів місцевого самоврядування має зменшуватися чи нівелюватися. Навпаки, чим вищим стає рівень залучення коштів приватного сектора в галузь, тим суттєвішою має бути роль органів влади центрального чи місцевого рівня.

Одним із визначальних завдань центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування має стати забезпечення комплексного виконання загальнодержавної програми реформування і розвитку ЖКГ.

У світлі вищенаведеного принципово важливим є коректне визначення пріоритетів та послідовності реалізації завдань щодо реформування українського ЖКГ, радикального підвищення якості послуг, ефективності

використання державних капіталовкладень у цей сектор та диверсифікації джерел інвестицій, запровадження сучасних дієвих інструментів регулювання діяльності природних монополій у цій сфері. Це вимагатиме реалізації державної політики за такими напрямками:

- послідовна демонополізація ЖКГ, створення конкурентного середовища і ринку послуг, реструктуризація підприємств і організацій цього сектора, залучення приватних підприємств до обслуговування житлового фонду;
 - формування науково та економічно обґрунтованих механізмів визначення вартості житлово-комунальних послуг на підставі конкурентних ринкових механізмів та сучасної системи стандартів якості, економічних механізмів заохочення енергозбереження, залучення до регулювання тарифів на комунальні послуги незалежних регуляторних органів;
 - посилення можливостей впливу та відповідальності за становище в галузі ЖКГ місцевих органів влади шляхом збільшення рівня їх фінансової самостійності та диверсифікації джерел фінансування;
 - надання державної і муніципальної фінансової підтримки процесу модернізації житлово-комунального комплексу на основі сучасних технологій і матеріалів;
 - поетапний перехід на прямі договірні відносини між споживачами та постачальниками комунальних послуг і формування відповідних інституційних структур;
 - створення нормативно-правової та методичної бази для забезпечення конкуренції між виконавцями за право надання житлово-комунальних послуг, які не є предметом природної монополії, заохочення залучення приватних підприємств до обслуговування житлового фонду;
 - забезпечення безперебійної роботи системи житлових субсидій з метою мінімізації втрат сектора ЖКГ внаслідок недостатньої платоспроможності споживачів в умовах зростання тарифів;
 - впровадження системного моніторингу органами місцевого самоврядування технічного стану житлового фонду та об'єктів інженерної інфраструктури житлово-комунального комплексу, впровадження систем обліку і регулювання споживання ресурсів (води, газу, енергії) на рівні житлового будинку;
 - поширення страхових механізмів захисту житла та складових комунальної інфраструктури з можливістю термінового отримання коштів у разі виникнення ситуацій, що вимагають невідкладного рішення;
 - цілеспрямоване здійснення ефективної енергоощадної політики, спрямованої на зменшення витрат та втрат енергоносіїв у житлово-комунальному господарстві;
 - запровадження дієвих механізмів реалізації державою контрольних функцій у сфері ЖКГ, зокрема, гарантування захисту прав споживачів житлово-комунальних послуг та відповідності цих послуг єдиним державним стандартам якості, регулювання діяльності природних монополій у сфері ЖКГ, забезпечення дотримання соціальних та екологічних стандартів у діяльності комунальної сфери;
 - залучення приватного сектора до розвитку житлово-комунальної інфраструктури тощо.
- Умовами залучення приватного сектора у житлово-комунальну сферу є:
- 1) формування концептуальних засад розвитку галузі на довгострокову перспективу;
 - 2) передбачуваність та прогнозованість тарифної політики на середньо- та довгострокову перспективу;
 - 3) визначення принципів бюджетної підтримки галузі на період приведення тарифів на житлові послуги до економічно обґрунтованого рівня;
 - 4) розвиток сучасних механізмів публічно-приватного партнерства (приватизація, концесія, оренда, управління, спільна діяльність), у тому числі механізмів соціального партнерства бізнесу та влади;
 - 5) удосконалення нормативно-правового регулювання в цій сфері.
- Специфічні особливості житлово-комунального господарства (територіальна роз'єднаність житлово-комунальних об'єктів, що підлягають обслуговуванню, необхідність оперативного виконання робіт, їх значні обсяги і трудомісткість, вимоги до параметрів та режимів засобів механізації) визначають широке розповсюдження в галузі нових технологій, диспетчеризації управління технологічними процесами, широке використання спеціальних машин і механізмів, приладів контролю та обліку, механізації ручних процесів.
- На сьогодні основними рисами моделі розвитку ЖКГ, яка пропонується державою, можна вважати:
- формування організацій співвласників багатоквартирних будинків;
 - упровадження конкурентних механізмів в управлінні та наданні житлово-комунальних послуг;
 - корпоратизацію і приватизацію підприємств ЖКГ та впровадження договірних відносин між ними та органами місцевого самоврядування і виконавчої влади;
 - стабільний розвиток підприємств ЖКГ, а також забезпечення прозорості функціонування і ціноутворення;
 - модернізацію інженерної інфраструктури, впровадження нових, у тому числі енергоощадних технологій.
- Практична реалізація зазначених напрямків повинна мати три основні пріоритети:

1. Забезпечення дієвого регулювання діяльності природних монополій у сфері ЖКГ з метою мінімізації соціальної "ціни" реформування сектора.

2. Підвищення енергоефективності ЖКГ з метою зниження собівартості послуг та скорочення сумарних енерговитрат національної економіки.

3. Раціоналізація системи управління ЖКГ з метою забезпечення ефективного поточного функціонування та цілеспрямованого реформування сфери.

Особливості організації та функціонування підприємств ЖКГ (фондоємність, наявність великих виробничих потужностей і площ, територій комунальної власності: прибудинкових територій, міських парків, садів тощо) обумовлюють можливість надання додаткових послуг споживачам, а отже, отримання додаткових доходів, прибутків задля досягнення сталого фінансового стану.

Але реалізація будь-якого державного або місцевого проекту залежить не тільки від самої програми дій, якою б хорошою вона не була, а також від людей, дійсно зацікавлених у її виконанні. На сьогодні значною проблемою на шляху реалізації програм реформування галузі є стійка апатія населення. Без підйому активності людей влада нічого не доб'ється. Необхідно розуміти, що поодиноці захистити свої права неможливо. І для цього треба виходити на нові рівні об'єднань: будинкові комітети, суспільства співвласників багатопверхових будинків, приватні ЖЕКи, потрібно впливати на органи місцевого самоврядування через своїх депутатів.

Тому доцільним, з огляду на стимулювання позитивної динаміки процесів, є проведення роботи, спрямованої на прискорення формування інститутів, що визначають взаємини сфери утримання й обслуговування будівель. Для того, щоб мешканці будинку могли впливати на обслуговувальну організацію, вони як сукупність споживачів повинні мати право відмовитися в будь-який момент від її послуг, обравши іншого виконавця. Досвід розвинутих країн свідчить, що таким чином можливо під тиском споживачів добитися підвищення якості послуг, а також більшої економічності розподілу витрат. Споживачі зваженіше, ніж представники органу місцевого самоврядування, підходять до проблеми вибору, вони здатні оцінити більшу кількість значущих для них параметрів пропонованих послуг. Вони мають у своєму розпорядженні фактично недоступну для органів місцевого самоврядування інформацію про дійсні терміни ліквідації дрібних і великих аварій на внутрішньобудинкових інженерних комунікаціях, про кваліфікацію фахівців, здатність керівників експлуатаційних підприємств у стислі термі-

ни вирішувати проблеми взаємодії з постачальниками комунальних послуг [7].

Отже, нова система економічних відносин у житлово-комунальному господарстві має припускати принципову зміну як функцій її учасників, так і механізму їх взаємодії та організації фінансових потоків. При обслуговуванні багатоквартирних будинків центральним елементом системи, вузлом усіх суперечностей є суб'єкт господарювання, який забезпечує взаємозв'язки споживачів і виробників послуг. Тому саме він має виступати базовим елементом переходу на ефективні моделі культури продажів (реалізації) житлово-комунальних послуг населенню. Основною ідеєю реформування відносин має стати посилення активності громадян як суб'єктів, найбільшою мірою зацікавлених в ефективному витрачанні коштів. А органам місцевого самоврядування доцільніше надавати мешканцям допомогу в організації сучасної системи утримання й обслуговування житлового фонду, забезпечення житлово-комунальними послугами та сприяти розвитку інститутів, які організують громадян як власників житлового фонду, здатних впливати на ринок житлово-комунальних послуг з метою забезпечення власних запитів і вимог соціуму.

Таким чином, управлінські впливи на об'єкти житлово-комунального господарства можуть здійснюватися шляхом використання широкого арсеналу інструментів – організаційних, економічних, фінансових, кадрових та адміністративних.

IV. Висновки

Реформування і розвиток житлово-комунального господарства – складне системне завдання, реалізація якого має відбуватися із залученням широкого кола суб'єктів державного управління, органів місцевого самоврядування, науковців, громадськості, пересічних громадян. Всі учасники цього процесу мають розуміти необхідність такого реформування, його мету, пріоритетні завдання, принципи та механізми проведення реформ, складності, що виникнуть на цьому шляху, часовий термін проведення реформ та їх результат.

Лише такий підхід до реформування ключової для життєзабезпечення суспільства галузі дасть змогу досягти намічених цілей та уникнути соціальної напруги в суспільстві, а використання запропонованих підходів задля ефективного поточного функціонування та цілеспрямованого реформування сфери може істотно вплинути на розвиток галузі житлово-комунального господарства.

Література

1. Закон України "Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004–2010 роки" // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 46. – С. 512.

2. Реформирование жилищно-коммунального хозяйства: опыт и перспективы деятельности : монография / [Л.В. Беззубко, А.Н. Шамонова, С.А. Ефимочкина, Б.И. Беззубко]. – Донецк : Норд-компьютер, 2008. – 200 с.
3. Дацій О.І. Наукові принципи розвитку Житлово-комунального господарства та побудова цільових комплексних програм / О.І. Дацій // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2006. – № 4. – С. 46–50.
4. Менеджмент в сфері услуг : учеб. пособ. / [В.В. Дорофиев, С.Ф. Поважный, И.Н. Осипенко и др.]. – Харьков, 2004. – 824 с.
5. Регуляторна реформа у житлово-комунальному господарстві України: аналітична доповідь по проекту “Програма розробки політики” // Регуляторна реформа у житлово-комунальному секторі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icps.com.ua>.
6. Строкань Т.М. Регіональний розвиток житлово-комунального господарства України / Т.М. Строкань. – Черкаси : ЧІТІ, 2001. – 326 с.
7. Студінський В.А. Маркетинг у житлово-комунальній сфері : навч. посіб. / В.А. Студінський ; Державна академія житлово-комунального господарства. – К. ; Житомир : ДАЖКГ : Волинь, 2001. – 312 с.

УДК 351.84

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИСТАВКОВО-ЯРМАРКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Болдін О.С.

аспірант Харківської державної академії культури

Annotation

In the article the analysis of basic constituents of organizational-legislative mechanism of government control of exhibition-fair activity in Ukraine is carried, and the ways of development of the organizational-legislative providing of this sphere are offered.

Анотація

У статті здійснено аналіз основних складових організаційно-правового механізму державного регулювання виставково-ярмаркової діяльності в Україні та запропоновано шляхи подальшого розвитку організаційно-правового забезпечення цієї сфери.

Ключові слова

Виставково-ярмаркова діяльність, виставково-ярмаркові заходи, державне регулювання, організаційно-правовий механізм державного регулювання.

I. Вступ

Виставково-ярмаркова діяльність (далі – ВЯД) відноситься до числа істотних факторів, що стимулюють розвиток усіх галузей вітчизняної економіки, тому вона закономірно стає об'єктом державної уваги й контролю. Організація виставково-ярмаркових заходів в інтересах України надасть можливості значно прискорити процеси економічних реформ і перетворень, стабілізувати становище в економіці, сприятиме відродженню власного виробництва. Виставкова діяльність на рівні окремої галузі, зовнішньоекономічної діяльності підприємства, управлінські аспекти функціонування виставкового підприємства, проблеми організації виставково-ярмаркових за-

ходів уже давно знаходяться в центрі уваги вчених у сферах менеджменту та маркетингу та є предметом досліджень Т. Ананьєвої, І. Багрової, В. Власюк, О. Гетьман, О. Григоренко, О. Гуменної, Л. Назаренко, Н. Рєдіної, А. Романова, І. Філоненко та інших науковців. Однак, питання необхідності державного регулювання ВЯД, визначення допустимих меж впливу держави та можливостей державної підтримки цієї сфери є досить новими у науковій літературі та потребують більш глибокого дослідження. В умовах відсутності державної стратегії підтримки ВЯД в Україні особливої актуальності набуває наукове обґрунтування системи законодавчого забезпечення, що сприятиме ефективному розвитку національної виставкової діяльності.

II. Постановка завдання

Метою статті є аналіз основних складових організаційно-правового механізму державного регулювання виставково-ярмаркової діяльності в Україні та обґрунтування шляхів його вдосконалення.

III. Результати

В Україні, на відміну від цілого ряду зарубіжних держав, таких як США, Німеччина, Італія, Іспанія, Єгипет та ін., не прийнято єдиного правового акта щодо регулювання основних аспектів ВЯД. Різні питання зазначеної діяльності в Україні регулюються як законодавчими актами загального характеру, так і нормативними правовими актами Кабінету Міністрів України, інших центральних органів виконавчої влади, регіональних органів влади та органів місцевого самоврядування.